

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

05 februarie 2014

mun. Chișinău

Colegul penal în componența :

președinte – Constantin Gurschi,

judecători – Ion Arhiliuc și Liliana Catan,

examinînd admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat de petiționarul Draguțan Pavel Vasile, împotriva încheierii judecătorului de instrucție a Judecătoriei Strășeni din 30 noiembrie 2010,

C O N S T A T Ă :

1. La Judecătoria Strășeni a parvenit plîngerea cet. Draguțan P., prin care s-a solicitat anularea ordonanței de clasare a urmăririi penale în privința lui Draguțan B., emisă de procurorul în procuratura r-lui Strășeni, Timofeevici I., din data de 18.09.2010, din motiv că în acțiunile lui Draguțan B. sunt prezenți indicii componenței de infracțiune prevăzute de art. 311 alin. (2) lit. a) CP.

2. Prin încheierea judecătorului de instrucție al Judecătoriei Strășeni din 30 noiembrie 2010, plîngerea înaintată de petiționarul Draguțan P. a fost respinsă ca neîntemeiată.

3. În motivarea soluției adoptate, s-a menționat că potrivit alin. (1) art. 313 CPP, plîngerile împotriva acțiunilor și actelor ilegale ale organului de urmărire penală și ale organelor care exercită activitate operativă de investigații pot fi înaintate judecătorului de instrucție de către, de alți participanți la proces sau de către alte persoane drepturile și interesele legitime ale cărora au fost încălcate de aceste organe, în cazul dat petiționarul nici în petiție, nici în ședința de judecată, n-a invocat care anume drepturi au fost încălcate de către procuror la examinarea faptelor și adoptarea hotărîrii pe materialul dat.

Astfel, reieșind din conținutul acestei norme, persoana care a depus o plîngere trebuie să se expună în mod obligatoriu ce drepturi și libertăți garantate de lege i-au fost încălcate prin actul contestat.

Însă, atît în plîngerea înaintată, cît și în ședința instanței de judecată, petiționarul n-a indicat ce drepturi, ori libertăți i-au fost lezate prin ordonanța contestată, iar această circumstanță impune respingerea plîngerii în cauză, apreciind argumentele petiționarului ca declarative și lipsite de suport probatoriu.

4. Petiționarul Draguțan P. a atacat cu recurs în anulare încheierea menționată.

Potrivit textului recursului, petiționarul solicită casarea încheierii judecătorului de instrucție al Judecătoriei Strășeni din 30 noiembrie 2010, cu dispunerea anulării ordonanței de clasare a cauzei penale în privința lui Draguțan B., cu obligarea procurorul să pună sub învinuire, să întocmească rechizitoriu și să transmită cauza penală nr. 2010338034 în privința lui Draguțan B., în instanța de judecată pentru a fi pronunțată o sentință în numele legii în privința acestuia pentru faptele infracționale săvârșite.

În drept, recursul în anulare declarat se întemeiază pe prevederile art. 3 alin. (1) CP, 311 alin. (2) lit. a) CP, 219-221, 313 alin. (2) pct. 1) lit. b) și pct. 2), art. 453 alin. (2), 454 alin. (1) CPP.

5. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat, în baza materialelor dosarului și în raport cu motivele invocate, Colegiul penal conchide că acesta este inadmisibil pentru următoarele considerente.

În temeiul art. 453 CPP, raportat la prevederile art. 6 pct. 44), 22 alin. (3) CPP, art. 4§2 al Protocolului nr. 7 al Convenției Europene a Drepturilor Omului, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărîrea atacată, inclusiv cînd Curtea Europeană a Drepturilor Omului informează Guvernul Republicii Moldova despre depunerea cererii.

Viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărîrea pronunțată, se consideră încălcare esențială a drepturilor și libertăților garantate de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale.

Potrivit dispoziției art. 452 CPP, Procurorul General și adjuncții lui, persoanele menționate în art. 401 alin. (1) pct. 2) și 3), și în numele acestora, apărătorul sau reprezentantul lor legal, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărîrilor judecătorești irevocabile după epuizarea căilor ordinare de atac.

În continuare, Colegiul penal specifică că, la 27.10.2012 a intrat în vigoare Legea nr. 66 din 05.04.2012 pentru modificarea și completarea Codului de procedură penală. Potrivit pct. 144 al art.(1) din legea menționată, prevederile expuse în alin.(2) și (3) din art.452 CPP au fost abrogate.

Alin. (3) al art. 452 CPP, pînă la abrogare, prevedea că persoanele menționate la art. 313 alin. (1) CPP, precum și Procurorul General și adjuncții acestuia, pot declara recurs în anulare împotriva încheierilor irevocabile a judecătorului de instrucție cu privire la pornirea urmăririi penale, scoaterea persoanei de sub urmărire penală, încetarea urmăririi penale, clasarea cauzei penale și reluarea urmăririi penale în cazurile prevăzute la art.453 CPP.

În speța în cauză, recursul în anulare a fost depus la 14 august 2013, deci după intrarea în vigoare a legii menționate.

În consecință, pornind de la dispoziția art. 3 CPP, se menționează că în desfășurarea procesului penal se aplică legea procesuală care este în vigoare în timpul urmăririi penale sau al judecării cauzei în instanța judecătorească.

Legea procesual penală poate avea efect ultraactiv, adică dispozițiile acesteia, în perioada de tranziție la o nouă lege procesual penală, pot rămâne aplicabile acțiunilor procesuale reglementate de legea nouă, cu condiția că caracterul ultraactiv al normei trebuie să fie reglementat expres de legea nouă.

Dat fiind faptul, că în dispozițiile art. II din Legea nr. 66 din 05.04. 2012 pentru modificarea și completarea Codului de procedură penală, nu este prevăzut caracterul ultraactiv al prevederilor art. 452 alin. (3) CPP, în redacția de pînă la intrarea în vigoare a Legii nr. 66, care prevedea posibilitatea contestării cu recurs în anulare și a încheierilor irevocabile adoptate în ordinea prevăzută de art. 313 CPP, recursul în anulare depus de recurenți urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind utilizată o cale de atac neprevăzută de lege pentru asemenea hotărîri judecătorești.

Un alt argument în sprijinul soluției adoptate îl constituie faptul că, potrivit art. 313 alin. (6) CPP, încheierile judecătorului de instrucție, adoptate pe marginea examinării plîngerilor declarate împotriva ordonanțelor procurorului privind încetarea urmăririi penale, clasarea cauzei penale cu reluarea urmăririi penale sînt hotărîri irevocabile, iar căile de atac împotriva acestora pot fi exercitate în strictă conformitate cu legea, de la care nu se permite nici o derogare.

Principiul irevocabilității hotărîrii judecătorești rezultă din principiul stabilității și siguranței raporturilor juridice, element esențial al preeminenței dreptului într-o societate democratică, așa cum este consacrat și în preambulul Convenției Europene pentru Drepturile Omului.

Or, la caz, se menționează că dreptul de a declara recurs în anulare, poate fi exercitat numai în privința acelor hotărîri judecătorești irevocabile, care au epuizat căile ordinare de atac, reglementate de Capitolul IV, Secțiunea I și Secțiunea a II-a a Codului de procedură penală – calea apelului și a recursului ordinar.

Prin urmare, din interpretarea dispozițiilor legale sus-menționate raportate la cauza dată rezultă că, în ceea ce privește încheierea judecătorului de instrucție, adoptată în ordinea prevăzută de art. 313 CPP, aceasta nu cade sub incidența categoriilor de hotărîri irevocabile prevăzute de alin.(1) art.452 CPP, care pot fi contestate cu recurs în anulare la Curtea Supremă de Justiție, iar recursul declarat împotriva încheierii judecătorului de instrucție, care este irevocabilă, este inadmisibil, deoarece o asemenea hotărîre nu este susceptibilă de a mai fi atacată cu recurs în anulare.

Eliminarea căilor extraordinare de atac în această materie este justificată și de caracterul special al procedurii instituite de prevederile art. 313 CPP, legiuitorul urmărind astfel să asigure celeritatea acesteia și obținerea în mod rapid a unei hotărîri irevocabile și definitive prin care să fie exercitat controlul judiciar asupra acțiunilor și

actelor ilegale ale organului de urmărire penală și ale organelor care exercită activitatea specială de investigații, pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal.

În final, concluzionând asupra celor expuse, statuăm că noile modificări survenite în procedura penală, permit de a conchide că hotărârile adoptate de judecătorul de instrucție în ordinea art.313 CPP, privind pornirea urmăririi penale, scoaterea persoanei de sub urmărire penală, încetarea urmăririi penale, clasarea cauzei penale și reluarea urmăririi penale, începând cu 27 octombrie 2012, nu mai pot fi examinate în ordinea recursului în anulare.

6. În conformitate cu art. 456 și art. 432 Codul de procedură penală, Colegiul penal

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de petiționarul Draguțan Pavel Vasile, împotriva încheierii judecătorului de instrucție a Judecătoriei Strășeni din 30 noiembrie 2010.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 19 februarie 2014.

Președinte

Constantin Gurschi

Judecător

Ion Arhiliuc

Judecător

Liliana Catan